

VIT VITJA:

FØROYA FÓLKAHÁSKÚLA

Í sambandi við, at háskúlin júst er byrjaður aftur við summarskeiði fyri gentum, skifta vit nøkur ord við Marius Johannesen, háskúlastjóra, og onkran av næmingunum

10. apríl byrjaði summarskeiðið fyri gentum á Føroya Fólkaháskúla.

Skúlin úti á Frælsinum hevur nú virkað í mong ár. Teir fluttu úr Føgrulið til Havnar í 1909. Eldri parturin av skúlanum er hin sami sum stóð í Føgrulið. Seinri er nakað bygt afturat fyri at kunna hýsa fleiri næmingum.

Á háskúlanum eru tveir fastir lærarar, Marius Johannesen, háskúlastjóri og Jóannes av Skarði.

Um summarið hava genturnar tveir hondarbeiðstímar um dagin, og til hetta krevjast tveir lærarinnar. Somuleiðis er ein lærarinna í fimleiki.

Vit hitta Marius Johannesen, háskúlastjóra, og skifta nøkur ord við hann.

Vit: Hvussu verður skúlin figgiaður?

M.J.: Til nýbygging hevur landskassin latið helvtina. Harumframt verður 70 pst. av læraralønnum, 50 pst. av undirvísingarambøðum og 3½ pst. av virðinum av húsinum, latið úr landskassanum.

Vit: Hvussu mikið kostar at koma á skeiði?

M.J.: Skeiðið kostar 350 kr. um mánaðin, men so letur landsstýri væl av studningi. Næmingar kunnu fáa, alt eftir inntøku foreldranna, heilt upp í 300 kr. um mánaðin í studningi úr landskassanum.

Vit: Er háskúlin altíð fullteknadur?

M.J.: Ja, serliga um summarið. Tað er ofta torførari hjá dreingjum, við tað at tað ofta eru teir ið sigla, ið søkja vetrar skeiði. Tá kann tað jú koma so fyrri at túrin verður ov langur og skeiðið byrjað áðrenn teir koma aftur.

Í lotuni ganga 50 gentur á skeiðinum. Tær eru úr 14 og upp í 19 ára gamlar.

Fyri nokrum árum síðani var aldurin fyrri at koma á skúlan 17 ár, og er hann nú settur niður í 14 ár. Uppestir er einki mark. Orsøkin til at aldursmarkið er sett niður er at eingin ungdomsskúli er í landinum og fyrispurningarnir frá 14-15 ára gomlum, sum ikki høvdu fingið nakran serliga góðan barnaháskúla, vóru so nøgvir, at ikki bar til at siga nei.

Vit: Var tað ikki betur um

ungdomsskúli og háskúli vóru havdir hvør sær?

M.J.: Jú sjálvandi var tað nógv betur. Tað er sera torført at leggja undirvísingina til rættis soleiðis at øll fáa líka nógv burtúr, tá so stórir munur er á aldrinum.

Vit: 3 mánaðir er ikki rættlig long tíð. Høvdur talan verður, ella eru møguleikar fyri longri skúlagongd.

M.J.: Sjálvandi hevði verið betur við longri skúla, men vit hava ikki pláss. Gentuskeiðið byrjar fyrst í apríl og endar síðst í juni. Síðani koma sjúkra systranæmingar 1. august, og dreingirnir koma so fyrst í oktober og eru til seinast í februar mánað.

Vit: Hvarjar lærugreinar hava tit at bjóða næmingunum?

M.J.: Vit hava mál: føroyskt, danskt og enskt. Harafturat eru søga, samfelagslæra, landafrøði, heilsulæra, rokning, sangur og fimleikur.

Vit: Hvussu er undirvísingardátturin? Og verður serligur dentur lagdur á ávísa lærugrein?

M.J.: Einar 3-4 fyrilestrar hava vit um vikuna. Annars arbeiða vit nakað í smábólum. Serliga verður undirvist í mentunarsøgu á henda hátt.

Vit: Eru allar lærugreinar tvungnar?

M.J.: Ja, vit hava ikki lærarafólk til lærugreinar sum næn

ingar sjálvir møguliga kundu hugsa ser at valt.

Vit: Hava næmingarnir nakra ávirkan á sjálva undirvísingina t.d. gjøgnum eitt næmingaráð?

M.J.: Næmingaráð er einki í ár. Í fjør vóru tóku dreingirnir seg saman og skipaðu fyri fundum o.o. hvørt friggjakvöld. Tað er sjálvandi einki til hindurs fyrri at genturnar gera tað sama.

Vit: Eru serligar lærugreinar um veturin fyri dreingir t.d. viðv. fiskivinnu?

M.J.: Jú, her hava vit havliv frøði, veður- og streymleeru, sjórætt, reiðsskap- og bókhald. Tað er bert harmuligt at vit ikki hava serligt høli til ymisk fraggdaritrv. Eg kann nevna at í fjør vóru høvdu vit nógvur tímar umboð á „Sluppuni“, við at hjálpa teimum at rigga hana til.

Vit: Skulu næmingarnir verða inni til ávísa tíð um kvöldarnar?

M.J.: Kløkkan 11 skulu allir næmingar verða inni á hvør sinum kamari.

Vit: Er hetta ikki heldur harður kostur? Tað verður tósáð um at hava frælsi undir ábyrgd og treytin fyrri at ein lærir at hava ábyrgdarskenu er at hon verður litið ábyrgd upp í hendi! Skapar hetta ikki ein sokallaðan »krúpa gjøgnum glugga« mentalitet?

M.J.: Eg haldi ikki. Tað er ógvuliga sjáldan at vit hava

verið noyddir at vísa næmingi burtur higan. At vera inni kl. 11 haldi eg vera ógvuliga rímuligt, tá næmingarnir eru so ungir. Eg haldi at næmingarnir vilja hava eina hond yvir sær. Teir finna tryggjeika undir slik um treytum, haldi eg.

Vit: Hvi eru gentur og dreingir ikki á sama skeiði?

M.J.: Eg hevði einki havt ímóti at havt gentur og dreingir á sama skeiði, men hesum hava vit ikki pláss fyri.

Vit takka Marius Johannesen fyrri prátið og fara niðan til næmingarnar at vitja.

Komnir inn í gongina merkja vit beinanvegin, at vit eru á stað ið als ikki er nakað hildar- ella ellisheim.

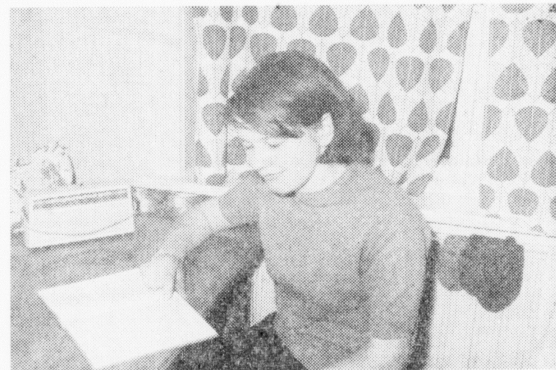
Út frá summum komrum hoyrist sum vanligt á pláss har nógv ungfólk er samankomið,

vit útsýni til Nólsoyar, og kunnu eygleiða skipaferðsluna gjøgnum Nólsoyarfjørð. Onkur hevur sagt, at útsjónin á einum kamari sigur heilan hóp um tann ella teir persónar sum á tí búgva, og um hesin hevur rætt so eru vit komnir í »gott selskap«. Reint, nossligt og hugnaligt hava tær tað.

Vit spyrja fyrst Astrid Joensen úr Elduvík. Astrid, sum nú áðrenn hon kom á háskúlan hevur havt húspláss í Havn, sigur okkum hvi hon fór á háskúla.

Astrid: Eg havi altíð havt stóran alsk til føroyskar bókmentir, og tá eg visti at háskúlin legði stóran dent á hesa lærugrein valdi eg sjálvandi at koma higar.

Vit: Hvat vera frílotur nýttar til?

Á myndini siggja vit Fríðu sita og kíta seg við dagsins setningi. »Vit eru júst byrjaðar, so enn er ikki so nógv at lesa«, heldur Fríða fyrri.

eitt popplag, ið her verður fram borið av mjúkari kvinnurodd »akkompagnera« av guitartónleiki.

Men — tú hoyrir eisini onkran skipa Fruntatátt. Hugtíkin lýður tú á. Ei dani í at mentunardýrgripur okkara, kvæðini, eru at hoyra her. Tí tað kann av sonum sigast um hendu skúla at vardoðveitanin av øllum tjóðareyðkennum og virdismikla mentunrarvi okkara al tíð hevur verið frammalaga í virki háskúlans.

Vit banka uppá eina hurð til eitt av komrunum. — ætlan okkara er at koma á tal við onkran av næmingunum. Latið verður upp. Innanfyri stendur ein brosandi genta. Vit biðja gott kvöld, siga vit koma frá SOSIALINUM. og okkum hevði lyst at fingið eina samroðu við næmingar... Jú tað er gaman í. Vit vera bodnir innar. Tað fyrsta tú leggur til merkis er, at her verður gjørt nakað fyrri at næmingarnir skulu kenna seg heima. Kamarið er stórt. Umframt ríkiligt pláss til báðar segurnar — tveir næmingar búgva á hvørjum kamari — er væl av pláss umframt. Komnir eru hildin í ljósum frísklingum litum. Frá hesum kamari, ið vit eru komnir inn á, hava

Astrid: Um kvöldarnar sita vit og brodera, nakað verður lisið og oftani verður sitið og tjakast um eitthvørt. Komnir og gangin skulu vit eisini vaska hvønn dag.

Vit: Hvat dámar tykkum tað?

Astrid: Einki serligt. Eg haldi at tað kundu koksgenturnar gjørt.

Vit: Hvar halda tit til í frílotum?

Astrid: Á komrunum. Vit fáa jálvandi ikki allar verið á sama kamari samstundis. Bert spell at vit ikki hava eina felagsstovu at sita og hugna okkum í um kvöldarnar.

Vit: Hvussu gongur ein skúla dagur?

Astrid: Vit verða vaktar kl. 7 á morgni, morgunmatur er hálgum 8 og í skúla verður farið kl. 8. Har er undirvísing til kl. 12 tá dogverðin er. Kløkkan 2 byrja vit aftur við tveimur hondarbeiðstímum, og síðani aftur vanlig undirvísing til kl. 6.

Vit hittu eisini Fríðu Lómstein úr Syðrugøtu og fingið eitt hugnaligt prátt við Fríðu.

Vit: Tit skulu vera á háskúlanum ikki seinni enn kl. 11 á (Framhald á 3. síðu)

Dúgliga verður brodera á háskúlanum. »Bert spell at vit onga felagsstovu hava at sita og hugna okkum í um kvöldarnar«, sigur Astrid, sum vit siggja vinstruneigin á myndini.